

MERKVRVVSZ POLSKI EXTRAORDYNARYNY.

De DATA 6. APRILIS 1661.

Zamykający w sobie

*LIST Weżyra Wielkiego do Xiążęcia
Siedmigrodskiego, z Tureckiego na Laciński
iezyk przelożony.*

*LIST Romadanowskiego Generałá Mo-
skiewskiego do Kozaków ná Zaporozu zostájących.*

*LIST P. Hetmána Woyská Záporow-
skiego do K. I. M.*

*Punktá Propositionis K. J, M. ná Sey-
miki Seym Walny poprzedzające.*

*Punktá propótionis K. I. M. ná Seymiki Seym
Walny poprzedzające.*

I.
*TRony sposóbá concludendorum confi-
liorum publicorum.*

II.
*O coquaticy w podátkách między Wo-
iewodstwy.*

III.
Záptátá Woyska.

IV.

Długi v różnych Ludzi Kupieckich ad fidem publicā zaciągniōc.

V.

Approbacya Pastorum & Conditionum z Kozakami.

VI.

Praesidia Ukraynie.

VII.

Náznáczenie Kommissarzow do traktowánia pokoju z Mółwiciem.

VIII.

Sumptus necessarii ná przyjmowanie poselstw y ná wyprawowanie.

IX.

Rezydencye v Panow Chrześcianstich/ wátze Cesarza Turckiego.

X.

Wykupienie Elbiaga od Kurfirsta J. M. Brandeburskiego/ pignoris loco we dwunastu Kroć sto tysiecy pozwolonegc.

XI.

Opátrzenie Fortec y dání im praesidia w Prowincyey Pruskiej.

XII.

Residuum Prowincyey Infantstkiej iako ma byc ordynowan.

XIII.

Opominki Tatárskie.

XIV.

Zniesienie dlugu z Żup Wielickich y Bochenstich.

XV.

Satysfakcyja Kredytorom za dlugi przez K. J. M. s. pa-mieci Władysława zaciągniōne.

XVI.

Indygenaty y Nobilitacye.

XVII.

Pograničných Siedmigrodstkiej Ziemi Zamkow opátrzenie

XVIII.

Supplementa z umniejszonym Regimentom.

XIX.

XIX.

Wskotowanie Obywatelów Inflantskich za stracone dobra.

XX.

Kada de Successore eligendo, podana w Addytamencie do Instrukcyey na ten sens:

Pomniac zawse na to K. J. M. ze ztey Krwi Niaiásnieyszych Przodków swoich Liniey Jagielonskiej idzie/ od ktorych naywiekszy cżnemu temu Krolestwu wyswiadczone zostaiu Dobrodzieystwa/ a o raz ostatnim sie widzac Swiatobliwych Monarchow tych potomkiem: nie zyży sobie / ani chce bez osobliwego przydatku in publicum dobroczynności swciey tey Ocyżynie z tego Swiatá zchodzić/ w ktorey po Krolewstwu wrodzonym y wychowanym/ a nadewszystko wolnemi głosami po Oycu y Bracie swych Niaiásnieyszych na Throne oney uznawa sie bydz osadzonym.

Wiedzac dobrze przytym y mairac tego dowody z przeszlych czasow widome/ iako te Panstwo podlegle zawse bywalo przypadkom Interregni, mianowicie na ten czas gdy schodzilo na Krwi y Potomkach Krolewskich/ a szukac po obcych Kraiach Panow tym Narodom potrzeba kazala/ nie bez domowych miesania / a podczas z rozlaniem Krwie wlasnych Synow tey Ocyżiny/ gdy podzieloni na rozne rozumienia/ a ztad rozzerwani na rozne fakcy/ Domy y Familie przednieise/ Kraiali prawie na cżsci to iedney Ocyżiny ciato/ samych siebie psuiacy.

Teraz zaś kiedy tegoz szczęścia Boskie iey vmknety wyroki/ odebrawszy ieszcze w pieluchách na nadzieie Panowania Krolestwu temu wrodzonego Potomka J. K. M. stawaia w oczách onegoż (reputantis secum mortalia) widome niebezpieczeństwa tak zewnetrznych iako tez y postromych z przysieszonych nieiako na zgube y rozzerwanié tey Ocyżiny coniuncta, a przestrzegaiac te impendentia pericula K. J. M. iako naywyzszy Naucerus, zabezpieceniá im innego nie widzi sposóbu/ chyba tempestiua designatione za zywota swiego Suc-

W co przezornym okiem głęboko wglądaiac R. J. M. á chcąc właściwym Dycem tey sie Dyżyznie stawić/ tego ktoregoby nie losyrodzenia/ lecz samych W M. M. wolny swobodny wybor/ zyiaccemu ieszcze J. R. M. nastawit y posta. A J. R. M. securus bedac Panowania swego y postprzysiężoney W M. M. wiary/ y raz oddanego Poddanstwa/ nic á nic nie watpi/ y vpewniony zostawa/ ze nowe to obranie y designatio Successoris nic prawa y władzy nad tym Państwem Krolowi J. M. nie vblizy.

Vwtaża dobrowolnie J. R. M. dla tey Dyżyzny miłości/ y temu samemu Prawu/ ktore in Fauorem Regnantium prouida Maiorum Nostrorum in Principes suos fides, niedawno napisata/ y onemu chetnie renuntiat, rozwiezuiac oraz ściśniona y zawarta tymze prawem moc y władza W M. M. abyście permisu J. R. M. o przyslym następcy mowic/ & iudicia sua ferre mogli/ przy wśielakim prawa obostrzeniu okolo wolnego y swobodnego obrania Pana.

Co aby iakżnawietża ostrożnością/ (seruatis solennitatibus) stać sie mogło /vdzielicie W M. M. Postem swoim zupełney okolo tego władzy/ aby na przyslym da P. Bog Seymie z Stanami tey Rzeczypospolitey zniózsy sie do Actu Electionis, sposobie/ Mieyscu/ y czasie oney/ dostateczna vmowa y postanowienie vczynili.

*List Knięża Romadánowskiego Generała
Moskiewskiego do Kozakow na
Zaporozu zostawiających.*

Boza Miłoscia Wielkiego Hospodará Cára y Wielkiego Kniaża Alexcia Michalowicza wśyztkiey wielkiey y maley, y Białey Rusi Dzierzawce y wielv Hospodarstw y ziem Wszchodnich y Zachodnich y Siewierskich Dziedzicá, y Násiadniká y Hospodara władce lego Carskiego Przeswietlego wieliczeitwa od okoliczego y Wo.

iewody y Namiestniká Białogrodzkiego Kniáziá Hrehorá Hrchorowicá Romadánowskiego z Towarzystwem.

Wielkiego Hospodará Naszego Jeg. Cárskiego Przeswietlego Wielichestwa/ Woyská Zaporowskiego ná Zaporożu Kosowemu/ y Pułkownikom/ Asawułom/ Setnikom/ y wszytkim Starszym y Mnieyszym Kozákóm od Pana Boga dobrego zdrowia/ y szczęśliwego przebywania/ ná lata dłużej życzymy. Wiádomo wam Przyiaciółóm naszym czynimy; iż Hetman Jerzy Chmielnicki/ y z wielu Pułków Ządnieprskich Kozacy/ przepomniawszy Boga y obietnice swoje/ y przysięgi odmienili/ y Wielkiego Hospodára Naszego/ Jeg. Cárskie Wielichestwo zdradzili/ y poddali sie Krolowi Polskiemu/ y z Tátarami przymierze wczynili/ á Cárskiego Wielichestwa Boiarzyna Woiewode y Namiestniká Białozierskiego Wasitá Borysowicá/ Szeremetá z Towarzystwem Woyskowym/ y z Kozákami ktorzy po tej stronie Dniepra z dalszych Miast w obozie byli porzucili/ á sam Hetman z Woyskiem odstąpił ku Białey-Cerkwi/ y posilku zadnego nie dał / z Tátarami zaś złączywszy sie/ chcą isc na Zaporozie/ y wszytkich was wysćinać koniecznie/ začym wy przyiaciele nasze pámietáiac ná Boga/ y ná prawostawna Chrześcianstwą wiare/ y ná swoje obietnice/ y przysięgi ku Cárskiemu Wielichestwu/ zwodzićielow Hetmaná Jerzego Chmielnickiego/ y inszych iego poradcow/ ktorzy zdradzili Jeg. Cár: Wiel: nie słucháycie y im sie zwodzić nie dáwáycie/ á służcie Wielkiemu Hospodarowi Naszemu według swojej obietnice/ y przysięgi/ iakoście przedtym służyli / wiernie y mocno stáwali/ y teraz takim bądźcie/ á Wielki Hospodar Nasz Jeg. Cár. Przeswiete Wielichestwo / was slug swoich wiernych będzie miał w swojej wielkiej opátrznosci Cárskiej lepiej nizeli przedtym / y od kazdego Nieprzyaciela będzie was bronit.

Idac z Czechryná do Wielkiego Hospodará Naszego Jeg. Cár: Wiel: do Moskwy/ stary was Zaporowski Atá:

man Jwán Bruchowecki ná Záporoze/ písał do was oznay-
mując o zdrádie Hetmána Jerzego Chmielnickiego/ á ten list
przestány do nas do Biatobroda/ a my zaś z tym listem tak
ze y dla wiadomości co sie v was ná Záporozie powodzi/ po-
syłamy do was Czarewá Borysowskiego/ Jlasá Wotofsyná
z Towarzystwem/ przez ktorego prosimy/ abyście nam dali
znác o zycżliwości Hetmána Jerzego Chmielnickiego/ y in-
sych Pułkách Dánieprskich/ przeciwko nam/ tak też o Pol-
skim Woysku/ y o Tátarách/ ná ktorým mieyscu zostáia/ y co
zá zamysly v nich sa/ á my wedlug Cárskiego rozkazania že
wszystka potega stoiemy teraz w Szemách/ á Uzienski/ Pe-
reaslawski/ y Czerniechowski Pułkownicy z Pułkami swemi
służą wiernie Wielkiemu Hospodarowi Cásie: J. C. P. W.
y stawaia przeciw každemu Nieprzyiacielu póspótu z nami.
Datum w Szemách od Stworzenia Swiata 716 Roku Mies:
Janyary 5. dnia.

Prosimy też was iáko Przyiaciół naszych/ abyście ná-
sych Posłáncow nie báwiać/ o wszystkim co sie tam dzieie wy-
písawszy odprawili/ iezeli przedtym Jlas Wotofsyn z naszymi/
y z Bruchoweckiego listami v Was ná Záporożu bywał / y o
tym oznaymiecie nam.

List Pána Hetmána Woyska Zaporow- skiego do K. J. M.

W Jerność Poddánstwa swego Ataman Kosowy y wszy-
scy ná Záporożu zostáiacy/ W. K. M. Pánu Memu
Miłościwemu oświadczáiać / y jedno z nami / iáko członki
iednego ciátá/ chcąc rozumieć/ przystali mnie Gramote od
Komadánowskiego do siebie písana / á przy oney y Mos-
skalá; ktory rozmaitemi vsitował sposobami Atamana Záp-
porowskiego odstrychnąc; ále sie w tym bardzo omylił/ bo
woysko Zápоровskie/ bez ktorego y oni nic niechca po-
czynąć/ o tym y nie myslite. Posyłam tedy tego Mostalá

do Was

do Waszey K. M. P. M. Miłosciwego z Gramota przez Semená Mășzeniká y Jzydora Karpenká Krewnego mego / Czecherynslich.

Ci vnizona supliłe / moim y wszytkiego Woyská Zaporowstkiego imieniem / przed W. K. M. vstnie wniosá w pewnych ciezarách nášych / ktoremi od sasiedzkich Woysk auxiliariis premimur; tey będąc nadzieie iż od dobrotliwey łaski W. K. M. náđ ktorego pó Pánu Bogu wiełkiego obroncy nie mamy / subleuabimur. Wiernie żátym moie z Woyskiem Zaporowstkim oddáwšy poddánstwe.

3 Czechryná 19. february / 1661.

LIST Wezyra Wielkiego do Xiążecia Siedmigrodskiego, z Tureckiego na Laciński ięzyk przetożony.

Noster Potentissimus Imperator scire desiderans statum Transilvaniae, ex litteris tuis intellexit, quod á Nostra Christianitate in Transilvania electus fueris in Principem & Caput, atq; illud acceptaueris, & ita permanendo á Potentissima Porta confirmari desideres. Quocirca necessarium quoq; & consultum erit, vt idipsum realiter praestes & exequaris, quod per Aly-Basam ad nos & inuictissimum nostrum Caesarem perscripsisti, nempe, te nullatenus intendere contra potentiam nostram quidquam patrare, sed ei humiliter te submittere, quod reuera est optimum medium pro tuo & totius Principatus incremento, felici statu & quiete, prout iam pri-

dem

dem ipfemet expertus es, quod Noster Potentiffimus Cæfar uti fuos fideles fubditos & Vafallos in omni clementia optime protegat, & fufcipiat; fic reciproce etiam rebelles & feditiofos, vi ac armis fuis extreme premat, diffipet, ac eradicec. Quare nunc fine mora cor tuum ac intentionem & fincerum animum per tuum certum ac fidelem Ablegatum Inuictiffimæ Portæ candide aperias ac declares, eiq; te fubmittas, ac fimul Tributum summæ pecuniariæ, (id eft: 500000. Imperialium) huc deftines, eò quod noster clementiffimus Cæfar ita defideret, ac necceffe fit; ficq; fub hac noftra protectione tu in verum Dominum Tranfilvaniæ euades, ac noftri Cæfaris pacem adipifceris, atq; in eius gratia fauore & tutela te quietum conferuabis, fi modo nulla fraus aut falfitas tua fubfit, aut forfan cum alio Potentato contra noftrum Imperatorem te in fædus immifceas, nam fi hoc faceres, imaginare tibi ipfemet, quantæ miferiæ fuperuenire deberent ifti Tranfilvaniæ, dum inuictiffimus nofter Cæfar toto exercitu, ac Tartarica violentia illam debellaret.

Datum 19. February. 1661.

PRZESTROGA.

Wárowáno iefł przywileiem K. I. M. áby záden nie wazył fię tych Merkuryufzow przedrukowác, pod wina w przywileiu opisana.

W KRAKOWIE. PrzeszIANA ALEXANDRA GORCZYNA. Dniá 6. APRILIS. A. 1661. Cum priuil: S. R. M.